

Khu BTTN Yên Tử

Tên khác:

Núi Yên Tử

Tỉnh:

Quảng Ninh

Diện tích:

3.040 ha

Toạ độ:

21°06' 21°11' N, 106°37' - 106°43' E

Vùng sinh thái nông nghiệp:

Đông Bắc

Có quyết định của Chính phủ:

Có

Đã thành lập Ban Quản lý:

Có

Đã được xây dựng kế hoạch đầu tư:

Có

Đáp ứng các tiêu chí của VCF:

B, C

Đáp ứng các tiêu chí xã hội:

Không

Báo cáo đánh giá nhu cầu bảo tồn:

Không

Kế hoạch quản lý:

Không

Đánh giá công cụ theo dõi

Không

Có bản đồ vùng:

Không

Lịch sử hình thành

Yên Tử đã được liệt kê trong Quyết định Số 194/CT ngày 09/18/1986 của Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng với tên gọi là Núi Yên Tử, thuộc địa bàn 2 huyện Đông Triều, Quảng Ninh với diện tích 2.000 ha và huyện Sơn Động, Hà Bắc (cũ) với diện tích 3.000 ha (Bộ NN&PTNT, 1997). Dự án đầu tư thành lập khu bảo tồn thiên nhiên với diện tích là 3.040 ha tại tỉnh Quảng Ninh đã được UBND tỉnh phê duyệt năm 1995 và Ban quản lý cũng đã được thành lập (Cục Kiểm lâm, 1998). Khu bảo tồn thiên nhiên này được gọi là Yên Tử và thuộc sự quản lý của UBND huyện Uông Bí. Về phía Hà Bắc (nay là tỉnh Bắc Giang), kế hoạch đầu tư và Ban quản lý đã được xây dựng và thành lập tại khu bảo tồn thiên nhiên nằm ngay cạnh Yên Tử tại tỉnh Bắc Giang có tên gọi là Tây Yên Tử, với diện tích 15.411 ha (xem phiếu thông tin Khu Bảo tồn Thiên nhiên Tây Yên Tử).

Yên Tử có trong danh lục các khu rừng đặc dụng Việt Nam đến năm 2010 do Cục Kiểm lâm — Bộ NN&PTNT xây dựng với diện tích 3.040 ha (Cục Kiểm lâm, 2003), danh lục này hiện vẫn chưa được Chính phủ phê duyệt.

Địa hình và thủy văn

Khu BTTN Yên Tử nằm trên một dãy núi là ranh giới giữa huyện Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh và huyện Sơn Động, tỉnh Bắc Giang. Trung tâm của khu bảo tồn là ngọn Yên Tử cao 1.068 m là đỉnh cao nhất của dãy

núi. Các khe suối hình thành ở sườn phía bắc chảy theo hướng bắc đổ vào sông Lục Ngạn, các suối ở sườn nam chảy theo hướng nam đổ vào sông Kinh Thầy.

Đa dạng sinh học

Số liệu phân tích viễn thám cho thấy Khu BTTN Yên Tử còn có những diện tích rừng thường xanh đáng kể. Vùng này có thể liên kết với khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Kỳ Thượng (Quảng Ninh) ở phía đông tạo hành lang rừng tự nhiên. Nếu được như vậy, đây sẽ là nơi còn có vùng rừng thường xanh lớn nhất vùng Đông Bắc Việt Nam. Kiểu rừng này đã bị phá hủy trên diện rộng ở vùng Đông Bắc Bộ và như vậy, Yên Tử có thể là nơi sống của quần thể nhiều loài động thực vật đủ lớn để tồn tại hiện không còn ở bất cứ nơi nào trong cả nước. Tuy nhiên cần phải có những điều tra đa dạng sinh học chi tiết hơn nhất là về khu hệ thực vật và côn trùng ở đây trước khi đưa ra những kết luận cuối cùng.

Các điều tra ban đầu về khu hệ động vật có xương sống tại Yên Tử đã được tiến hành. Trong năm 2000, trong một đợt điều tra của Phòng Động vật, Viện Sinh thái và Tài nguyên Sinh vật (2000) đã ghi nhận 45 loài thú, 143 loài chim, 26 loài bò sát và 22 loài lưỡng thể (không kể các loài đã được liệt kê trong các báo cáo trước). Những ghi nhận đáng chú ý về thú bao gồm Lửng chó *Nyctereutes procyonoides*, một loài có vùng phân bố rất hẹp tại Việt Nam, và Cây văn Bắc *Hemigalus owstoni*, một loài đang bị đe dọa tuyệt chủng trên toàn cầu. Một số loài chim ghi nhận tại khu vực có ý nghĩa bảo tồn quốc tế.

Các vấn đề về bảo tồn

Khai thác gỗ bất hợp pháp là mối đe dọa nghiêm trọng đối với tính đa dạng sinh học ở Khu BTTN Yên Tử. Trong tháng Bảy năm 2000, Báo Vietnam News (2000) đã nêu hiện tượng người chặt trộm gỗ lợi dụng địa hình phức tạp và số lượng nhân viên bảo vệ ít đã chặt khoảng 1.000 m³ gỗ rừng ở Yên Tử trong cuối năm 1999. Dân đón gỗ sử dụng chất nổ để mở đường và thuê người dân địa phương ở các vùng xung quanh tham gia chặt, vận chuyển gỗ.

Các giá trị khác

Yên Tử là điểm du lịch khá nổi tiếng, hàng năm đón một số lượng đáng kể du khách nội địa từ Hà Nội, Hải Phòng và một số tỉnh khác ở miền Bắc Việt Nam. Bên sườn núi phía Quảng Ninh có một số ngôi chùa nổi tiếng và có đường mòn đi lên tận đỉnh Yên Tử.

Các dự án có liên quan

Chưa có thông tin.

Đánh giá nhu cầu bảo tồn

Nhu cầu bảo tồn chưa được đánh giá.

Kế hoạch quản lý

Khu vực chưa xây dựng được kế hoạch quản lý.

Sự phù hợp với các tiêu chí VCF

Yên Tử hiện không phù hợp để được nhận tài trợ VCF do không đáp ứng được các tiêu chí về tầm quan trọng quốc tế về bảo tồn đa dạng sinh học.

Tiêu chí	Sự phù hợp
A _I	
A _{II}	
B _I	Quyết định số 194/CT, ngày 09/08/1986
B _{II}	Bảo tồn thiên nhiên
B _{III}	Thuộc sự quản lý của UBND tỉnh
C _I	Ban quản lý đã thành lập
C _{II}	

Thể hiện các nhu cầu xã hội

Chưa có báo cáo thể hiện nhu cầu xã hội.

Tiêu chí	Sự phù hợp
A	
B	
C	
D	

Tài liệu tham khảo

Department of Zoology, IEBR (2000) "Survey of the fauna (mammals, birds, reptiles and amphibians) of Yen Tu mountain". Hanoi: Institute of Ecology and Biological Resources. In Vietnamese.

Nguyen Van Sang, Nguyen Quang Truong and Nguyen Truong Son (2000) Preliminary results of the survey on herpetofauna in Yen Tu mountain area. Tạp Chi Sinh Hoc "Journal of Biology" 22(15)CD: 11-14. In Vietnamese.

Vietnam News (2000) Yen Tu forest destroyed. Vietnam News 15 July 2000.